

INGEZONDEN.

EEN HELDERZIEND GENEZER.

Gaarne zou ik enkele opmerkingen willen maken naar aanleiding van de mededeelingen van dr. GEWIN in het vorig nummer van ons *Tijdschrift*, omdat ik overtuigd ben, dat dergelijke proefnemingen geheel nutteloos moeten zijn als gevolg van de gebruikte methode en dikwijls gevaarlijk zullen wezen.

Dr. GEWIN had beloofd de talenten van een helderziende eens aan de werkelijkheid te toetsen en heeft daartoe een zijner patiënten in zijn eigen ziekenhuis onder zijn contrôle door den helderziende laten behandelen. Daarbij was afgesproken, dat de resultaten der behandeling zouden worden mee gedeeld. Nu staat vast, dat elke klinische diagnose onvolledig is en eenigszins onzeker; de waarschijnlijkheid is natuurlijk in vele gevallen zeer groot en nadert de zekerheid, maar deze zekerheid bestaat streng genomen nooit. En omdat de diagnose niet zeker is, is de prognose het nog veel minder; daaruit volgt, dat een patiënt, dien de arts voor ongenezelijk houdt, soms wel beter kan worden. Zoo zou het dan ook volstrekt niet onmogelijk zijn geweest, dat bij den bedoelden patiënt, tijdens de behandeling door den helderziende, een absces was doorgebroken of dat op andere wijze een gunstige wending tot stand was gekomen in het ziekteproces. Ieder verstandig denkend man zou dan weliswaar hebben gezegd, dat de genezing *tijdens*, maar niet *door* de behandeling was tot stand gekomen, maar de helderziende en zijn adepten en de patiënt met zijne omgeving zouden deze waarheid niet gelooven. En voor dr. GEWIN, die de proef geheel onder door hem zelf gekozen omstandigheden had ingericht, zou deze weg zijn afgesloten geweest; hij had dan moeten toegeven, dat de resultaten der behandeling schitterend waren, want men moet ook een tegenstander „fair play” geven, als men het spel eens heeft aangenomen.

In de laatste alinea geeft dr. GEWIN een ernstige waarschuwing tegen dergelijk bedrijf; m. i. mist hij na zijn onvoorzichtig optreden daartoe alle recht en alle autoriteit, want ik geloof niet, dat iemand meer reclame voor den helderziende heeft gemaakt dan juist dr. GEWIN, die dien man heeft verzocht een zijner patiënten in zijn eigen ziekenhuis te behandelen.

Amsterdam, 1 Maart 1921.

P. RUITINGA.

ARTSEN-SALARISSEN.

Met belangstelling las ik het artikel van BRENKMAN in het *Tijdschrift* van 26 Februari ll. en kan dit geheel onderschrijven. Nog steeds, ook in de provincie Noord-Holland, moeten de artsen in ambtelijken dienst genoeg nemen met een salaris, waarvan zij met een gezin niet kunnen leven, waarvan zij hun kinderen niet een opvoeding kunnen geven, zooals zij zelf gehad hebben, waarmee het hen onmogelijk is een stand te onderhouden, welke men van een dokter eischt. Nog steeds meent men, dat de arts zijn geheele persoonlijkheid — lichaam en ziel — behoort te geven, terwijl hij moet tevreden zijn met minder, dan waarop hij naar intellect, arbeid en verdienste aanspraak mag maken.

Ik hoop, dat BRENKMAN met zijn stukje zal bereiken, dat de heeren, die over wel en wee te beschikken hebben, zullen gaan inzien, dat het niet langer aangaat om op de menschevriendheid en welwillendheid van een deel van hun ambtenaren te teren. Doch ik twijfel daaraan, omdat ten eerste dit *Tijdschrift* in die kringen niet gelezen wordt, en ten tweede, omdat men zich er daar toch niet veel van zal aantrekken. De vaststelling der salarissen staat sterk onder invloed der politiek. En de politiek viert hoogtij. Het waren geen geneesheeren, die men salarieerde, doch een aantal ambtenaren, die men in een zekere klasse moest onderbrengen en die door hun salaris vooral niet mochten uitsteken. De rest was maar bijzaak.